

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Sentralbord: 23 04 87 91
Telefaks: 23 04 71 03
E-post: olav.nyhus@nrk.no

Norsk rikskringkasting as
Foretaksreg.: NO976 390 512 MVA

www.nrk.no

Sendes også pr. e-post til postmottak@kud.dep.no

Deres ref:
2006/00881 ME/ME3 LPØ:MK

Vår ref.:
ONYH

Dato:
29. oktober 2010

Høring – Medietilsynets gjennomgang av NRKs tjenester på nye medieplattformer

1. Innledning

Vi viser til Kulturdepartementets brev datert 23. august d.å. om offentlig høring knyttet til dokumentet *Gjennomgang av NRKs tjenester på nye medieplattformer*. Dokumentet omtales heretter som "Medietilsynets rapport" eller "rapporten".

Fristen for eventuelle høringsuttalelser er i brevet satt til 6. oktober d.å. NRK har ved henvendelse 28. september d.å. fått utvidet fristen til 29. oktober d.å. Årsak til utvidelsen har vært NRKs behov for bred saksbehandling i selskapets styre, administrasjon og redaksjonelle ledelse.

2. NRKs innledende kommentar til Medietilsynets rapport

2.1 Rapportens bakgrunn og den prosessuelle behandling

I Medietilsynets rapport redegjøres for sakens bakgrunn. Det fremgår at den norske stat overfor ESA forpliktet seg til å vurdere hvorvidt NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer faller inn under allmennkringkasteroppdraget slik dette er fastsatt i vedtektene etter sist revisjon i juni 2009. Vurderingen er følgelig knyttet opp mot spørsmålet om tjenestene bidrar til å oppfylle demokratiske, sosiale eller kulturelle formål i samfunnet – dvs. tjenestenes samfunnsmessige verdi.

Denne forståelse har også vært lagt til grunn av NRK.

Når tilsynets rapport nå er gjort til gjenstand for offentlig høring, kan det imidlertid oppfattes som om departementet, i tillegg til vurderingen av tjenestenes allmennkringkastingskarakter, legger opp til en drøftelse av tjenestenes innvirkning på konkurransen i mediemarkedet. Det er i så fall en endring.

Stortinget vedtok i 2009 å innføre en ny ordning for forhåndsgodkjenning av nye NRK-tjenester som skiller seg *vesentlig* fra eksisterende tjenester. Ordningen innebærer at for fremtiden skal slike nye tjenester gjennomgå en todelt vurdering, før de eventuelt innlemmes i allmennkringkastingstilbudet. De to separate delene utgjør hhv. en vurdering av tjenestenes samfunnsverdi og en særskilt vurdering av de konkurransemessige effekter. Systemet skulle kun anvendes overfor nye tjenester i fremtiden.

Dersom de konkurransemessige effekter nå likevel skal vurderes tilsvarende for NRKs eksisterende tjenester, kreves det en særskilt analyse av tjenestene og markedet. NRK mener dette ikke har vært forutsatt og vil følgelig heller ikke kommentere disse forhold i denne uttalelsen. Dersom departementets videre behandling likevel skulle innbefatte markedsvurdering av tjenestene, forbeholder vi oss retten til å komme tilbake med ytterligere innspill.

2.2 Rapportens karakter og vurderingenes art

Medietilsynets vurderinger tar utgangspunkt i en fortolkning av NRKs allmennkringkasteroppdrag slik dette er angitt i selskapets vedtekter.

Rapporten dreier seg således ikke om fortolkning av rettsregler, men om en vurdering av et omfattende kultur- og samfunnsoppdrag som er fastsatt i relativt generelle formuleringer. I hovedsak bygger vedtektene på NRK-plakaten slik denne er vedtatt av Stortinget som overordnet politisk styringsinstrument¹. Politiske og redaksjonelle hensyn spiller derfor en mer sentral rolle i denne vurderingen, enn ved en rettslig avveining av kringkastingens lover og regler eller av EUs og ESAs retningslinjer for statsstøtte til allmennkringkasting.

Departementet har i oppdraget til Medietilsynet og i høringsbrevet presisert at rapporten kun er rådgivende. Vi mener derfor det i denne sammenheng er viktig å fremheve at vurderingene adskiller seg fra alminnelig lovtolkning.

2.3 Rapportens hovedkonklusjoner

Medietilsynet har foretatt en bred og omfattende gjennomgang av alle NRKs tjenester på såkalt nye medieplattformer. I alt er ca. 120 tjenester vurdert.

Tilsynets konklusjon er at samtlige tjenester kan inngå i allmennkringkastingsoppdraget - med to konkrete unntak. Unntakene gjelder nettstedet UT.no og enkelte *"mobiltjenester som er en del av NRKs redaksjonelle virksomhet"*. Disse tjenestene er etter tilsynets vurdering i strid med vedtektene, med mindre de justeres.

NRK vil nedenfor kommentere tilsynets drøftelse og konklusjon i forhold til UT.no og de relevante mobiltjenestene. Avslutningsvis vil vi i et eget punkt knytte et par merknader til enkelte utsagn i rapportens avsnitt 2.4 om leveranser til eksterne visningsplattformer.

¹ Jf. St.meld. nr. 6 (2007-2008) s. 13 flg.

3. Tjenester som Medietilsynet mener kommer i konflikt med vedtektene

3.1 UT.no

Medietilsynet har vurdert NRKs nettilbud i kategorien "nyttetjenester basert på samarbeid med eksterne". Tilsynet konkluderer med at én av tjenestene – netjtjenesten UT.no – ikke kan inngå i NRKs allmennkringkastingsoppdrag, slik tjenesten er organisert på vurderingstidspunktet.

Medietilsynets vurdering er i hovedtrekk todelt. Først vurderes om en friluftstjeneste som UT.no har tematisk relevans for NRKs allmennkringkastingsoppdrag. Deretter vurderer tilsynet det konkrete samarbeidet mellom NRK og Den Norske Turistforening (DNT) i forhold til øvrige bestemmelser i NRKs vedtekter.

3.1.1 Har en friluftstjeneste som Ut.no relevans for NRKs allmennkringkastingsoppdrag?

Medietilsynet besvarer selv spørsmålet i to ledd: NRK kan tilby redaksjonelt innhold om friluftsliv, men turplanlegger-tjenesten *"har lav relevans for vedtektene"* og er i tillegg *"vesensforskjellig fra NRKs tradisjonelle allmennkringkastervirksomhet"*. Tjenestens relevans tillegges vekt når tilsynet senere konkluderer med at den strider mot vedtektene.

NRK er uenig med tilsynet. NRK vil anføre at temaet friluftsliv har sterk relevans i forhold til allmennkringkastingsoppdraget.

Vi er for det første kritisk til tilsynets generelle tilnærming til rammene for allmennkringkastingsoppdraget. Tilsynet synes å legge til grunn at et temaområde har lavere relevans for oppdraget dersom det ikke er eksplisitt nevnt i vedtektene. Etter vår oppfatning er dette ikke riktig. Det har aldri vært Stortingets eller regjeringens intensjon at relevansen av NRKs redaksjonelle innhold skulle bedømmes ut i fra om temaet er konkret angitt i vedtektene eller ikke.

Det overordnede krav til vårt allmennkringkastingstilbud følger av vedtektene §15 d: *"NRK skal ha tematisk og sjangermessig bredde"*.

Bestemmelsen, som for øvrig ikke er nevnt av tilsynet i denne sammenheng, indikerer nettopp at det forventes en innholdsmessig bredde ut over de konkret angitte temaer. At et samfunnsområde ikke er uttrykkelig nevnt, medfører følgelig ikke at innholdet har *"lav relevans"* for allmennkringkastingsoppdraget.

Vedtektene må for øvrig leses i lys av bakgrunnen for endringen i 2009. Vedtektene innebærer i all hovedsak en direkte implementering av NRK-plakaten, slik denne ble vedtatt av Stortinget etter bred drøfting, først i 2008, senere i 2009.

NRK-plakaten ble innført for å danne et overordnet politisk rammeverk for NRKs rolle, og var foranlediget av ESAs spørsmål knyttet til formuleringen av allmennkringkastingsoppdraget i NRKs tidligere vedtekter. Når oppdraget skulle reformuleres, følger det av subsidiaritetsprinsippet (jf. Amsterdamprotokollen) at den norske stat har full frihet til å definere oppdragets innhold.

Verken forarbeidene eller Stortingets drøftelse gir holdepunkter for at den konkrete angivelse av enkelte temaområder i vedtektene skal tolkes avgrensende, slik tilsynets utsagn kan gi inntrykk av. Dersom det hadde vært tilsiktet, må en forvente at intensjonen var uttrykkelig formulert.

NRKs prinsipielle holdning er følgelig at et temaområdes relevans i forhold til allmennkringkastingsoppdraget ikke kan avgjøres ut i fra hvorvidt temaet er eksplisitt angitt i vedtektene. En slik tilnærming ville for øvrig bidra til å sementere bredden i NRKs tilbud og hindre en dynamisk utvikling av nye redaksjonelle tjenester.

Konkret om temaet "friluftsliv"

NRK gjør gjeldende at temaet friluftsliv har en sterk relevans for vårt oppdrag, og at tjenesten UT.no derfor ligger trygt innenfor vedtektenes rammer.

Vår vurdering baseres på det faktum at friluftsliv er en sterk identitetsbærer i norsk kultur og et tema av interesse for store deler av befolkningen.

I følge Friluftslivets fellesorganisasjon viser en spørreundersøkelse at hele 92 prosent av den norske befolkning over 14 år går tur i skog og mark eller deltar i andre friluftaktiviteter². I følge en annen undersøkelse oppgir 89 prosent av nordmenn at de driver aktivt med friluftsliv. Tre fjerdedeler av disse sier friluftsliv er en svært viktig del av deres liv, og en tredjedel oppgir det for å være det viktigste³.

Friluftsliv er i tillegg et sentralt politisk tema. Flere politiske utredninger og handlingsplaner fremhever friluftsliv som et særtrekk ved norsk kultur som bør styrkes ytterligere, og som et samfunnsområde med høy relevans for vår fysiske og psykiske helse. Vi kan her bl.a. vise til regjeringen Bondeviks beslutning om å markere 2005 som "Friluftsåret", samt *Handlingsplanen for fysisk aktivitet 2005-2009*⁴. Betydningen av å legge til rette og stimulere til friluftsliv er også tema for rapporten "*Naturopplevelse, friluftsliv og vår psykiske helse*" som ble publisert av Miljøverndepartementet i 2009.

NRK gjør således gjeldende at temaområdet friluftsliv har en sterk relevans for allmennkringkastingsoppdraget.

² Jf. Friluftslivets fellesorganisasjon pressemelding 28.12.2009.

³ Jf. <http://www.aftenposten.no/reise/article856558.ece>

⁴ http://www.regjeringen.no/upload/kilde/hod/pla/2004/0001/ddd/pdfv/231922-fa-handlingsplan_2005-2009.pdf

Konkret om turplanleggingstjenesten

NRK er heller ikke enig med Medietilsynet i at en turplanleggingstjeneste har lav relevans i relasjon til allmennkringkastingsoppdraget. Vi mener både tjenestens art og dens tematiske innhold ligger naturlig innenfor rammen av vårt oppdrag.

Innledningsvis vil vi kort bemerke at det redaksjonelle formål med UT.no er vesentlig videre enn kun å fungere som et planleggingsverktøy. Den innholdsmessige bredde i det redaksjonelle tilbudet og brukernes interaksjon viser at nettstedet har et mye videre fokus.

Ved vedtektsendringen i 2009 ble Internett inkludert som en likeverdig medieplattform for NRKs allmennkringkastingstilbud. Beslutningen må tolkes slik at samfunnsrelevante temaer nå også skal utvikles, tilrettelegges og tilbys brukerne på en måte som er tilpasset medieplattformens karakter – ikke først og fremst som en ren tilleggsdistribusjon av radio- og fjernsynsprogrammer.

Vi mener vår tilnærming har klar støtte i vedtektene §13 som pålegger NRK å *"utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer"*. Dette kravet er etter vårt syn ikke begrenset til tradisjonelle "programtjenester", men må naturlig forstås i relasjon til konvergensutviklingen og etableringen av Internett som en medieplattform som er likeverdig radio og fjernsyn.

For NRK er det grunnleggende spørsmålet derfor om tjenestens innhold har en relevant samfunnskarakter – om den bidrar til å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet. Som påvist, har friluftsliv i lang tid hatt en sentral plass på den politiske dagsorden og vi mener turplanleggingstjenesten UT.no bidrar til å dekke et samfunnsmessig behov. I tillegg mener vi tjenesten utgjør en naturlig forlengelse av det redaksjonelle programtilbudet som over flere år har stimulert til opplevelser i norsk natur.

Handlingsplanen for fysisk aktivitet ga en samlet oversikt over regjeringen Bondeviks politikk for å fremme fysisk aktivitet i befolkningen. Planens samfunnsmessige bredde illustreres bl.a. ved at den omfattet virkemidler og tiltak på åtte departementers politikkområder. Friluftsliv utgjorde et sentralt satsingsområde som også ble fulgt opp av regjeringen Stoltenberg.

Et av hovedmålene var å legge til rette for samarbeid mellom offentlige myndigheter, organisasjoner og privat virksomhet for å fremme fysisk aktivitet og friluftsliv. For å sikre måloppnåelsen utgjorde "kommunikasjon" det tiende og siste målområde. Her fokuserte planen på behovet for å nå ut til befolkningen med informasjon og legge til rette for fysisk aktivitet. Vi mener turplanleggingsverktøyet på UT.no må kunne sies å bidra til dette.

NRK gjør følgelig gjeldende at turplanleggingstjenesten på UT.no har en *sterk* relevans i forhold til allmennkringkastingsoppdraget. Det bør tillegges vekt ved den samlede vurdering.

3.1.2 Er samarbeidet mellom DNT og NRK i strid med kravet til NRKs redaksjonelle uavhengighet?

Etter vurderingen av den tematiske forankring i vedtektene, drøfter Medietilsynet det konkrete samarbeidet mellom NRK og DNT. Samarbeidet vurderes i forhold til vedtektenes krav til NRKs redaksjonelle uavhengighet og integritet. Tilsynet gir på prinsipielt grunnlag uttrykk for at NRK kan delta som part i en redaksjonell tjeneste "som drives i samarbeid med en ekstern organisasjon, dersom samarbeidet ikke kommer i konflikt med kravet om redaksjonell uavhengighet." For at dette kravet skal overholdes, uttaler tilsynet, må NRK verne om sin troverdighet og integritet. Det er NRK fullt ut enig i.

NRK er imidlertid ikke enig med tilsynet i den konkrete vurderingen av samarbeidet mellom DNT og NRK.

Medietilsynets mener at "samarbeidet om UT.no [ikke kan] sies å være innrettet på en slik måte at NRK i tilstrekkelig grad verner om sin integritet og troverdighet for å kunne opptre fritt og uavhengig (vår understrekning). Tilsynet mener derfor at NRKs samarbeid med DNT er problematisk i forhold til vedtektene §12 d.

Vedtektene §12 d lyder:

"NRK skal være redaksjonelt uavhengig. NRK skal verne om sin integritet og sin troverdighet for å kunne opptre fritt og uavhengig i forhold til personer eller grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert. Saklighet, analytisk tilnærming og nøytralitet skal etterstrebnes, jf. bl.a. prinsippene i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten."

NRK vil her understreke at prinsippet om redaksjonell uavhengighet og troverdighet utgjør selve grunnpilarene for selskapets virksomhet og en allmennkringkasters rolle i et demokratisk samfunn. Det er i første rekke den ansvarlige redaktørs ansvar å sørge for at dette blir ivaretatt.

NRK mener samtidig at tjenesten Ut.no verken bryter med disse prinsippene eller med redaktørplakaten og de presseetiske regelverkene.

Vår vurdering baseres på følgende faktiske forhold: I samarbeidsavtalen mellom NRK og DNT er det spesifisert at NRK er ansvarlig redaktør og har det daglige redaktøransvaret for tjenesten. Artiklene forfattes i hovedsak av NRKs naturredaksjon i Bergen. DNT bidrar også med enkelte artikler fra bl.a. magasinet "Fjell og vidde". Det er imidlertid NRKs redaksjon som vurderer hvilke artikler som skal inkluderes på nettsiden. Ingenting publiseres uten at det har passert en alminnelige redaksjonell kontroll i NRK. Artiklene fra DNT behandles på lik linje med alt materiale som mottas fra øvrige eksterne kilder. Vi mener disse publiseringsrutinene som utgangspunkt tilfredsstillende kravet til uavhengighet.

NRK er heller ikke enig i at samarbeidsavtalens varighet reduserer NRKs uavhengighet, slik tilsynet hevder. Langvarige kontraktsrelasjoner knyttet til innholdssamarbeid er ikke uvanlig i mediebransjen. Både i forhold til produksjon og utveksling av innhold fra kultur- og idrettsorganisasjoner forekommer dette. Varigheten er således i seg selv ikke avgjørende.

Medietilsynet legger videre vekt på at samarbeidet kan bidra til økonomisk gevinst for DNT, og at det derfor er en særlig fare for at DNT kan ha økonomiske grunner til å påvirke innholdet i UT.no. Det fremheves videre som problematisk at nettsjeneren henviser til kommersielle tjenester knyttet til friluftsliv. Tilsynet mener det bryter med kravet i vedtektene §16 om at NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt.

NRK er også her uenig med Medietilsynet. For det første mener vi at spørsmålet om tjenestens kommersielle art i forhold til vedtektenes §16 må vurderes konkret i forhold til tjenesten som sådan – ikke i forhold til om DNT indirekte vil nyte godt av tjeneste og samarbeidet. Det er ikke unormalt at eksterne aktører vil ha nytte av eksponering i NRK eller andre medier. Det avgjørende blir fortsatt hvordan man sikrer at den redaksjonelle behandlingen er i samsvar med de presseetiske prinsipper.

For NRK er formidlingen av brukerrelevant informasjon om friluftsliv det redaksjonelle formålet med tjenesten. Tjenesten skiller seg således ikke prinsipielt fra tilsvarende andre innholdstjenester som NRK tilbyr. På generelt grunnlag er det ingen tvil om at NRK alene eller i samarbeid med eksterne aktører kan gi forbrukeropplysninger om varer og tjenester. Vi kan således ikke se at det er grunnlag for å sette andre begrensninger for omtale av friluftslivstilbud, enn det er for omtale av kulturelle tilbud som teater, konserter, film, litteratur, sportsarrangementer mv. i radio, fjernsyn eller på øvrige nettsted.

I tillegg kommer at nettsjeneren UT.no er gratis for alle. Verken NRK eller DNT har direkte inntekter av den. Riktignok vil informasjonen om DNTs hytter og kurs kunne lede til inntekter fra brukere som har blitt kjent med tjenesten gjennom nettstedet. Det vil imidlertid være en indirekte inntekt på tilsvarende måte som for andre overnattingssteder eller kursarrangører som omtales på nettstedet. Av de ca. 1000 overnattingsstedene som er nevnt, utgjør mindre enn halvparten turistforeningshytter.

Medietilsynets vurderinger reiser derfor en prinsipiell problemstilling som er av vesentlig betydning for NRK: Skal NRK ha *reell* mulighet for å kunne inngå allianser og samarbeid med eksterne aktører for utvikling av et best mulig tjenestetilbud innenfor rammen av allmennkringkastingsoppdraget? Behovet har tidligere vært fremhevet av NRK og vurdert av regjeringen og Stortinget, senest i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 30 (2006-2007) Kringkasting i en digital fremtid.

Den samfunnsmessige betydningen av frivillige organisasjoners ideelle arbeid er anerkjent. Turistforeningens rolle i forhold til tilrettelegging, løypemerking, naturforvaltning mv. i nasjonalparker og andre friluftsområder er et slikt

samfunnsgavnlige arbeid. Etter vårt syn legger derfor tilsynet for stor vekt på at DNT også utøver økonomiske aktiviteter. DNT er Norges største friluftslivsorganisasjon med over 200 000 medlemmer tilknyttet lokale medlemsforeninger over hele landet. DNTs formål er å arbeide for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv og for å bevare natur og kulturverdier⁵.

DNT er en ideell organisasjon som også driver økonomiske aktiviteter for å bidra til finansieringen av organisasjonens drift. Dersom slike aktiviteter skal lede til at NRK ikke kan inngå redaksjonelt samarbeid med organisasjonen uten å komme i strid med vedtektenes §12, vil det i realiteten hindre samarbeid med andre aktører enn det offentlige. Etter vårt syn var det ikke tilsiktet ved revisjonen av vedtektene. En slik konklusjon ville for øvrig måtte lede til andre prinsipielle spørsmål om i hvilke utstrekning NRK overhode kan samarbeide med noen ekstern aktør uten å komme i konflikt med kravet om uavhengighet. Det er vanskelig å forestille seg en aktør som ikke har noen form for politiske, ideologiske, økonomiske eller andre interesser som teoretisk vil kunne øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet.

NRK gjør for øvrig gjeldende at Medietilsynet ikke har påvist eller sannsynliggjort at nettsjeneren UT.no er *"styrt av kommersielle hensyn"* eller at lisensmidler brukes til *"å subsidiere kommersielle aktiviteter"*. Ei heller er det påvist at samarbeidet faktisk innebærer at NRK bryter kravet til redaksjonell uavhengighet. Tilsynets konklusjon bygger følgelig på en vurdering av *risikoen* for at samarbeidet om UT.no kan sette NRKs redaksjonelle uavhengighet i fare og/eller kan lede til brudd på kravet om ikke-kommersialitet. NRK mener det følger av samarbeidsavtalen og rutinene for vår redaksjonelle behandling at denne risikoen ikke er større enn hva som følger av all slik journalistisk virksomhet uavhengig av avtaleforhold.

3.1.3 Konklusjon

NRK er uenig med Medietilsynet i vurderingen av at UT.no er i strid med vedtektene §12 d og §16 a og c.

NRK gjør gjeldende at grunntrekkene i samarbeidet med DNT må kunne videreføres som tidligere. En annen konklusjon vil være problematisk i forhold til alt redaksjonelt samarbeid med eksterne aktører, og i så fall utgjøre en alvorlig innskrenkning av NRKs rammebetingelser.

NRK mener samtidig at Medietilsynets vurderinger gir oss grunn til å vurdere eventuelle tiltak for å tydeliggjøre vår redaksjonelle integritet og uavhengighet overfor utenforstående aktører og brukere. Slike tiltak vil bli vurdert i nær fremtid.

⁵ DNTs egen nettside www.turistforeningen.no

3.2 Mobiltjenester som er en del av NRKs redaksjonelle virksomhet

Medietilsynet har som særskilt kategori vurdert mobiltjenester som er en del av NRKs redaksjonelle virksomhet. Tilsynet konkluderer med at slike mobiltjenester ikke kan inngå i allmennkringkastingsoppdraget dersom NRK har inntekter knyttet til disse tjenestene.

NRK ser at takseringen av mobiltjenester som utgjør en del av vår redaksjonelle virksomhet, reiser særskilte spørsmål i forhold til vedtektenes krav om at allmennkringkastingstilbudet skal være ikke-kommersielt. Etter vårt syn er det likevel ikke klart at mobiltjenester som genererer inntekter, er i strid med vedtektene.

Rapportens redegjørelse for fakta bør kompletteres. NRK har i ca ti år utviklet et tilbud som gir publikum adgang til å medvirke i det redaksjonelle tilbudet via mobiltelefonplattformen. Slik interaktivitet har vært et særskilt virkemiddel for å oppnå bedre dialog og større engasjement fra publikum i forhold til det redaksjonelle tilbudet. Det har således alltid vært en redaksjonell begrunnelse for de interaktive mobiltjenester som er knyttet opp til programmer i radio eller fjernsyn.

NRK har i tillegg etablert to nummer for sms-tjenester: 1987 for allminnelig redaksjonell virksomhet (brukes eksempelvis for publikums meningsytringer i forbindelse med debattprogrammer og direkte kontakt med redaksjonene) og 26600 som benyttes for medvirkning i program der publikumsdeltakelsen krever håndtering av stort volum meldinger. Den siste tjenesten har en høyere kostnad for NRK og benyttes eksempelvis i forbindelse med Eurovision Song Contest (ESC) og Svisj. I all hovedsak er det meldinger i forbindelse med ESC og de nasjonale Melodi Grand Prix-sendingene som genererer overskudd.

EUs retningslinjer for statsstøtte til allmennkringkasting åpner for at kringkastingsselskapene kan ta betalt også for tjenester som omfattes av allmennkringkastingsoppdraget. I NRKs vedtekter §13 b er det formulert slik at det "som utgangspunkt ikke skal kreves betaling for allmennkringkastingstilbudet" (vår understrekning). Tilsynet mener en eventuell betaling for mobiltjenester må baseres på prinsippet om kostnadsdekning, slik det åpnes for i vedtektene §17c for NRKs tjenester på Internett.

Adgangen til å ta betalt for kostnadsdekning reiser for øvrig en rekke spørsmål om hvilke kostnader som kan medregnes og hvordan en slik ordning kan etableres i samsvar med vedtektene.

NRKs praksis har vært langvarig og er allment kjent også for Medietilsynet. Flere av tjenestene har bl.a. vært omtalt i forbindelse med Stortingets behandling av Stortingsmelding nr. 30 (2006-2007). Ikke i noen sammenheng har det vært uttalt at tjenestene bryter med allmennkringkastingsoppdraget. Det ble heller ikke uttalt i Stortingsmeldingen om NRK-plakaten eller i Stortingets debatt at reglene ville innebære en endring i forhold til praksis.

Avslutningsvis skal kort bemerkes at NRK av hensyn til øvrige aktører i markedet har lagt takstene på markedsnivå. En reduksjon av takstene vil formodentlig bli oppfattet som uheldig av NRKs konkurrenter som tilbyr tilsvarende tjenester.

Konklusjon

NRK ser at ordningen med betaling som genererer inntekter fra mobiltjenester som er en del av redaksjonell virksomhet, reiser spørsmål i forhold til vedtektene. Vi vil derfor se nærmere på hvordan en slik ordning kan videreføres innenfor rammene av vedtektenes krav om at allmennkringkastingstilbudet skal være ikke-kommersielt.

4. Leveranser til eksterne visningsplattformer

Medietilsynet har også vurdert en rekke NRK-tjenester til eksterne visningsplattformer. Tilsynet finner at disse tjenestene kan inngå i NRKs allmennkringkastingsoppdrag.

NRK er enig i Medietilsynets konklusjon. Vi finner imidlertid grunn til å kommentere to utsagn i tilsynets drøftelse.

Det første gjelder NRKs adgang til å tilby innhold til kommersiell aktører. Selv om tilsynet konkluderer med at NRK kan tilby sitt allmennkringkastingsinnhold til aktører som bruker det i kommersielt øyemed, uttaler tilsynet at spørsmålet er uklart.

NRK mener svaret bør være klart. Vi må kunne tilby vårt allmennkringkastingsinnhold også til aktører som bruker det i kommersielt øyemed. For NRK er den overordnede målsetting å være allment tilgjengelig på de plattformer og portaler som brukes av publikum.

Vi mener denne konklusjonen finner støtte i vedtektene §13 som fastslår at "NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer".

NRKs primærdistribusjon skjer over det digitale bakkenettet for fjernsyn, over FM- og DAB-nettet for radio, samt på NRKs egne nettsider. Tilnærmet all øvrig distribusjon og tilgjengeliggjøring av NRK skjer imidlertid via kommersielle aktører som bruker NRKs allmennkringkastingsinnhold i egen interesse. For NRK vil det være svært uheldig om vårt innhold ikke kan gjøres tilgjengelig på slike plattformer og portaler, selv om disse drives av aktører med kommersiell interesse.

Det andre utsagnet omhandler NRKs adgang til å ta betalt for allmennkringkastingsinnhold. Tilsynet uttaler at *"Ettersom NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt, kan NRK ikke ha inntekter knyttet til sine leveranser til eksterne visningsplattformer. Det forutsettes derfor at NRK leverer sitt tilbud vederlagsfritt."*

Uttalelsen er åpenbart uriktig. Vi viser også her til vedtektene §13b. Bestemmelsen lyder:

"Det skal som utgangspunkt ikke kreves betaling for NRKs allmennkringkastingstilbud. NRKs tre hovedkanaler for hhv. radio og fjernsyn skal være gratis tilgjengelig for alle lisensbetalere på minst én distribusjonsplattform."

Formålet med formuleringene er å sikre at lisensbetalerne faktisk gis mulighet for vederlagsfri tilgang til NRKs allmennkringkastingstilbud på minst én plattform. For NRK er det vår primærdistribusjon i bakkenettet for fjernsyn, samt FM- og DAB-nettet for radio som sikrer at kravet blir oppfylt.

For videredistribuering av NRKs kanaler i kabel- og IP-nett, eller på andre plattformer må imidlertid distributøren klarere rettighetene i avtale med Norwaco og NRK. Dette følger av opphavsrettslovgivningen. Denne praksis er trygt etablert og har ikke vært vurdert endret. Dersom Medietilsynets uttalelse skal leses bokstavelig, vil det innebære en omveltning av de etablerte systemer og kunne påføre NRK betydelige ekstra distribusjonsomkostninger.

NRK gjør således gjeldende at NRK kan ha inntekter knyttet til innholdsleveranse til eksterne visningsplattformer.

Med vennlig hilsen
Norsk rikskringkasting AS

Olav A. Nyhus
Juridisk direktør